

PATVIRTINTA
Šiaulių „Saulės“ pradinės mokyklos
direktoriaus 2025 gegužės 12 d.
įsakymu (1.3.E)V-127

ŠIAULIŲ „SAULĖS“ PRADINĖ MOKYKLA
POVEIKIO PRIEMONIŲ IR ŠVIETIMO PAGALBOS TAIKYMO NETINKAMAI BESIELGIANTIEMS
MOKINIAMS/UGDYTINIAMS TVARKOS APRAŠAS

I SKYRIUS
BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Tvarkos aprašas dėl poveikio priemonių ir švietimo pagalbos taikymo netinkamai besielgiantiems mokiniams (toliau – aprašas) skirta Šiaulių „Saulės“ pradinei mokyklai (toliau – Mokykla) ir vadovaujasi Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2012 m. rugpjūčio 28 d. įsakymu Nr. V-1268 „Rekomendacijos dėl poveikio priemonių taikymo netinkamai besielgiantiems mokiniams“.
2. Poveikio priemonių taikymo netinkamai besielgiantiems mokiniams/ugdytiniams tikslai:
  - 2.1. padėti mokyklos bendruomenei veiksmingai reaguoti į kraštutinius mokinių/ugdytinių netinkamo elgesio atvejus ir/ar iškilusią grėsmę, siekiant užtikrinti mokyklos bendruomenės narių ir/ar kitų asmenų fizinį ir psichologinį saugumą;
  - 2.2. nustatyti galimas poveikio priemones netinkamai besielgiantiems mokiniams/ugdytiniams, taip pat pagrindines šių priemonių taikymo mokykloje sąlygas;
  - 2.3. skatinti mokyklos bendruomenės narių (mokytojų, pagalbos mokiniui specialistų, mokyklos darbuotojų, tėvų (globėjų, rūpintojų) bendradarbiavimą, sprendžiant mokinių drausmės ir elgesio problemas.
3. Tvarkos aprašas nustato galimas taikyti poveikio priemones netinkamai besielgiantiems mokiniams, taip pat pagrindines šių priemonių taikymo Šiaulių „Saulės“ pradinėje mokykloje sąlygas.
4. Tvarkos apraše vartojamos sąvokos:
  - 4.1. **mokinys/ugdytinis** – vaikas ugdomas pagal priešmokyklinio ir pradinio ugdymo programas.
  - 4.2. **susirūpinimą keliantis mokinio/ugdytinio elgesys** – pirmą kartą pasireiškęs, spontaniškas, trikdantis ugdymosi procesą, pažeidžiantis kitų asmenų garbę ir orumą bei psichologinį ir fizinį saugumą, mokinio/ugdytinio elgesys.
  - 4.3. **netinkamas mokinio/ugdytinio elgesys** – mokinio/ugdytinio elgesys, keliantis realų pavojų jo paties ir (ar) kitų asmenų gyvybei, sveikatai, psichologiniam ar fiziniam saugumui arba turtui, taip pat pasikartojantis, tyčinis, agresyvus, įžūlus, griaunantis ugdymosi procesą, pažeidžiantis kitų asmenų garbę ir orumą bei psichologinį ir fizinį saugumą mokinio elgesys;
  - 4.4. **pagrįsti fiziniai veiksmai** – su fiziniu kontaktu susiję mokyklos darbuotojo veiksmai mokinio atžvilgiu, kurių gali būti imamasi siekiant nutraukti mokinio/ugdytinio elgesį, keliantį realų pavojų jo paties ir (ar) kitų asmenų gyvybei, sveikatai, psichologiniam, fiziniam saugumui, turtui, arba užkirsti jam kelią;
  - 4.5. **draudžiami daiktai** – bet kokie daiktai (reikmenys), gaminiai ar medžiagos, kurių apyvarta uždrausta arba ribojama Lietuvos Respublikos įstatymų ar kitų teisės aktų saugumo, sveikatos apsaugos ir kitais visuomenės poreikiais: pirotechnikos priemonės, psichiką veikiančios priemonės (tabakas, elektroninės cigaretės, alkoholis, narkotinės medžiagos, energetiniai gėrimai),

šaltieji ir šaunamieji ginklai (žiebtuvėliai, degtukai, lazeriniai prožektoriai, klijai, rėžtukai, dujų balionėliai, aerosoliniai purškikliai) taip pat kiti daiktai (reikmenys), nesusiję su ugdymosi procesu;

4.6. **poveikio priemonė** – mokyklos darbuotojo veiksmai, kuriais siekiama nutraukti ar sustabdyti netinkamą mokinio elgesį bei atkurti psichologiškai ir fiziškai saugią ir savitarpio pagarbą grįstą ugdymosi aplinką;

4.7. **ugdymosi vietos pakeitimas** – laikinas mokinio/ugdytinio atskyrimas nuo kitų mokinių/ugdytinių, tęsiant mokinio/ugdytinio ugdymąsi kitoje mokyklos patalpoje arba teikiant mokiniui/ugdytiniui reikiamą švietimo pagalbą;

4.8. **pagalbos gavėjai** – netinkamai besielgiantys mokiniai/ugdytiniai, jų tėvai (globėjai, rūpintojai) ir mokinius/ugdytinius ugdantys pedagogai.

4.9. **pagalbos teikėjai** – pedagogai, švietimo pagalbos specialistai, mokyklos vaiko gerovės komisija (toliau – mokyklos VGK);

4.10. **įgaliotas asmuo** – socialinis pedagogas, pavaduotojas ugdymui, VGK pirmininkas;

4.11. **atsakingas asmuo** – bendrojo ugdymo mokykloje – klasės vadovas, dalyko mokytojas.

II SKYRIUS

POVEIKIO PRIEMONĖS IR BENDROSIOS JŲ TAIKYMO SĄLYGOS

5. Priemonės taikomos neatidėliotinu atveju kai mokinio/ugdytinio elgesys daro žalą ar kelia realų pavojų jo paties ir (ar) kitų asmenų gyvybei, sveikatai, saugumui ar turtui.

6. Taikant apraše numatytas poveikio priemones privalu atsižvelgti į mokinio/ugdytinio specialiuosius ugdymosi poreikius, jo sveikatos būklę, psichologinę būseną ir kitas poveikio priemonės parinkimui ir taikymui svarbias aplinkybes.

7. Mokyklos darbuotojas, siekdamas užtikrinti bendruomenės narių saugumą, gali taikyti priemones ar imtis šių veiksmų:

7.1. iškviešti mokyklos direktorių, direktoriaus pavaduotoją ugdymui, socialinį pedagogą ar psichologą;

7.2. pakeisti mokinio ugdymosi vietą;

7.3. organizuoti mokinio daiktų patikrinimą;

7.4. panaudoti pagrįstus fizinius veiksmus.

8. Priemonės taikomos mokiniui tik tada, kai mokykla yra išnaudojusi visas kitas galimas priemones ir mokymosi pagalbos teikimo galimybes (vesti bent 3 individualūs pokalbiai su mokiniu ir jo tėvais (globėjais, rūpintojais) arba vienu iš jų ir kitos priemonės) ir jos nedavė laukiamų rezultatų.

III SKYRIUS

MOKYKLOS VADOVO AR JO ĮGALIOTO ASMENS IŠKVIETIMAS

9. Pedagogas pastebėjęs netinkamą mokinio/ugdytinio ar mokinių/ugdytinių grupės elgesį nedelsiant tai nutraukia, prireikus pagalbos kviečiasi socialinį pedagogą, klasės vadovą.

10. Mokyklos administracijos atstovas, socialinis pedagogas, tarpininkauja sprendžiant mokytojo ir mokinio/ugdytinio ar mokinių/ugdytinių grupės konfliktą, taip pat padeda mokytojui numatyti tolesnes mokinio(-ių)/ugdytinio(-ių) ugdymosi proceso organizavimo galimybes bei pagal kompetenciją inicijuoti ir (ar) spręsti švietimo pagalbos arba drausminių auklėjamojo poveikio priemonių taikymą mokiniui(-iams)/ugdytiniui(-iams).

IV SKYRIUS

UGDYMOSI VIETOS PAKEITIMAS

11. Ugdymosi vietos pakeitimas gali būti taikomas tuomet, kai išnaudojamos įvairios poveikio priemonės ir mokinio/ugdytinio elgesys ir toliau akivaizdžiai griaua (žlugdo) mokinių/ugdytinių ugdymosi procesą pamokos metu. Mokinys/ugdytinis gali būti išvedamas iš klasės iškviesto mokyklos direktoriaus, direktoriaus pavaduotojo ugdymui, socialinio pedagogo ar psichologo:

11.1. iškviestas asmuo mokytojų kambaryje pildo „Mokinio/ugdytinio ugdymosi vietos pakeitimo“ formą (1 priedas);

11.2. pakeitus ugdymosi vietą, mokinys/ugdytinis atlieka mokytojo paskirtas užduotis prižiūrimas iškviesto mokyklos darbuotojo ar jo įgalioto asmens, arba tuo metu mokiniui/ugdytiniui gali būti teikiama kita pedagoginė pagalba (situacijos tyrimas pas socialinį pedagogą, pokalbis psichologo kabinete ir pan.).

12. Mokinio/ugdytinio ugdymosi vieta gali būti pakeičiama ne ilgesnei kaip šį sprendimą priėmusio mokytojo pamokos trukmei. Esant būtinybei, šios priemonės taikymo trukmė gali būti pratęsiama mokyklos direktoriaus, direktoriaus pavaduotojo ugdymui, socialinio pedagogo ar psichologo sprendimu, atsižvelgiant darbuotojo, prižiūrėjusio mokinį pakeitus jo ugdymosi vietą, arba švietimo pagalbos specialisto rekomendacijas, tačiau ne ilgiau kaip iki tos dienos pamokų pabaigos.

V SKYRIUS MOKINIO DAIKTŲ PATIKRINIMAS

13. Jei mokyklos darbuotojui kyla pagrįstų įtarimų, jog mokinys/ugdytinis gali turėti draudžiamų daiktų, jis nedelsdamas apie tai informuoja mokyklos direktorių arba direktoriaus pavaduotoją ugdymui.

14. Mokyklos darbuotojas(-ai) ir/ar mokyklos direktorius arba jo įgaliotas asmuo (direktoriaus pavaduotojas ugdymui, socialinis pedagogas, psichologas, klasės vadovas) turi teisę prašyti mokinio/ugdytinio parodyti jo asmeninius daiktus. Mokinio/ugdytinio daiktai negali būti tikrinami negavus jo sutikimo ir/ar jam nedalyvaujant.

15. Patikrinime dalyvavę asmenys mokytojų kambaryje pildo „Mokinio daiktų patikrinimo“ formą (2 priedas).

16. Jeigu mokinys/ugdytinis sutinka parodyti savo asmeninius daiktus, parodymo metu turi dalyvauti mažiausiai du mokyklos darbuotojai, vienas iš jų – mokyklos direktorius, direktoriaus pavaduotojas ugdymui, socialinis pedagogas ar psichologas, klasės vadovas. Paaiškėjus, kad mokinys/ugdytinis turi draudžiamų daiktų, apie tai nedelsiant informuojami mokinio/ugdytinio tėvai (globėjai, rūpintojai) ir, esant būtinybei - policijos įstaiga.

17. Jei mokinys/ugdytinis nesutinka parodyti daiktų, apie įtarimus dėl draudžiamų daiktų turėjimo nedelsiant informuojami ir kviečiami atvykti į mokyklą mokinio/ugdytinio tėvai (globėjai, rūpintojai). Jiems nesutikus atvykti ir/ar neatvykus nustatytu laiku, taip pat esant būtinybei, apie įtarimus dėl draudžiamų daiktų turėjimo nedelsiant informuojama policijos įstaiga.

18. Kol atvyks mokinio/ugdytinio daiktų patikrinimui iškviešti asmenys, mokinys/ugdytinis turi būti prižiūrimas mokyklos direktoriaus paskirto mokyklos darbuotojo.

VI SKYRIUS PAGRĮSTI FIZINIAI VEIKSMAI

19. Mokyklos darbuotojas(-ai) pagrįstus fizinius veiksmus mokinio/ugdytinio atžvilgiu gali taikyti tik tais atvejais, kai siekiama:

19.1. apsaugoti mokinį/ugdytinį nuo savęs ar kitų asmenų (su)žalojimo;

19.2. užkirsti kelią ir/ar nutraukti smurtinį mokinio/ugdytinio elgesį nukreiptą prieš kitus mokinius/ugdytinius, mokyklos darbuotojus ar kitus aplinkinius asmenis;

19.3. neleisti mokiniui/ugdytiniui palikti patalpos, jeigu jo pasišalinimas kelia grėsmę jo paties ar kitų asmenų saugumui;

19.4. nutraukti mokinių/ugdytinių tarpusavio muštynes, jei mokinys(-iai)/ugdytinis(-iai) nereaguoja į žodinius mokyklos darbuotojo paliepimus jas nutraukti;

19.5. nutraukti mokinio(-ių)/ugdytinio(-ių) veiksmus, kuriais niokojamas turtas, ir/ar apsaugoti turtą nuo galimo sunaikinimo ar sugadinimo arba sustabdyti netvarką;

19.6. atskirti mokinį/ugdytinį, griaunantį bendrą klasės/grupės tvarką ar mokyklos renginį, kai jis nepaiso pakartotinių reikalavimų ir raginimų laikytis mokinio/ugdytinio elgesio taisyklių, išvedant jį iš patalpos (klasės/grupės, salės, valgyklos ar pan.) ir prižiūrint įgalioto darbuotojo, kol teigiamai pasikeičia mokinio/ugdytinio elgesys (mokinys/ugdytinis nusiramina, pasižada tinkamai elgtis ir pan.) arba kol mokinį/ugdytinį pasiima jo tėvai (globėjai, rūpintojai), išskyrus atvejus, kai dėl objektyvių priežasčių jie pasiimti mokinio/ugdytinio negali arba organizuoti mokinio/ugdytinio perdavimą tėvams (globėjams, rūpintojams) nėra tikslinga.

20. Pagrįsti fiziniai veiksmai gali varijuoti nuo stovėjimo tarp mokinių/ugdytinių gresiant potencialiam atviram jų konfliktui, stovėjimo prieš mokinį/ugdytinį, siekiant užkirsti kelią pavojingam mokinio/ugdytinio elgesiui (pavyzdžiui, siekiant atitverti kelią prie lango, jei mokinys/ugdytinis grasina iššokti, ar pan.), vedimo paėmus už rankos, iki mokinio/ugdytinio sulaikymo, fiziškai apribojant mokinio/ugdytinio veiksmus. Mokinio/ugdytinio sulaikymas gali būti naudojamas tik ekstremaliose situacijose (pavyzdžiui, kai siekiama nutraukti mokinių/ugdytinių muštynes, jeigu nėra kitų galimybių jų išskirti nepanaudojant fizinės intervencijos) kai siekiama nutraukti mokinio/ugdytinio save žalojančią elgesį, jį apglėbiant ir laikant tol, kol mokinys/ugdytinis nurims ir pan.

21. Fizinis kontaktas su mokiniu yra laikomas tinkamu tokiose situacijose:

21.1. mokinį(-ius)/ugdytinį(-ius) laikant už rankos(-ų), sudarant ratą, žaidžiant žaidimus;

21.2. mokinį/ugdytinį vedant už rankos;

21.3. guodžiant mokinį/ugdytinį;

21.4. pasveikinant mokinį/ugdytinį;

21.5. padedant neįgaliam mokiniui/ugdytiniui;

21.6. mokant mokinį/ugdytinį groti instrumentu, šokti;

21.7. rodant mokiniui/ugdytiniui, kaip atlikti fizinius pratimus;

21.8. rodant mokiniui/ugdytiniui, kaip tinkamai laikyti rašymo, piešimo, kitas ugdymosi procese naudojamas priemones;

21.9. teikiant pirmąją pagalbą.

22. Fiziniai veiksmai laikomi nepagrįstais, draudžiamais ir traktuojami kaip smurtas mokinio atžvilgiu tokiais atvejais, kai jie:

22.1. taikomi kaip bausmė;

22.2. taikomi norint pademonstruoti savo viršenybę;

22.3. taikomi siekiant sukelti vaikui skausmą;

22.4. taikoma didesnė nei būtina fizinė jėga.

23. Pagrįstų fizinių veiksmų naudojimas neturi kelti grėsmės mokinio/ugdytinio gyvybei ir sveikatai.

24. Mokyklos darbuotojas(-ai), taikydamas(-mi) pagrįstus fizinius veiksmus, visada privalo vadovautis minimalių būtinų fizinių veiksmų panaudojimo trumpiausiam būtinam laikotarpiui principu.

25. Pritaikius pagrįstus fizinius veiksmus mokyklos darbuotojas mokytojų kambaryje pildo „Pagrįstų fizinių veiksmų formą“ (3 priedas).

26. Mokyklos mokinius/ugdytinius kasmet rugsėjo mėnesį su šiuo aprašu supažindina klasės vadovas.

VII SKYRIUS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

27. Taikant poveikio priemones netinkamai besielgiantiems mokiniams/ugdytiniams, vadovautis prioritetinės vaiko teisių ir interesų apsaugos ir gynimo, vaiko žmogiškojo orumo, individualizavimo, visapusiškumo, pagarbos ir protingumo principais.

28. Už poveikio priemonių tinkamą taikymą atsako kiekvienas mokytojas ir mokyklos darbuotojas. Mokyklos direktorius, direktoriaus pavaduotojas ugdymui, pagalbos mokiniui specialistai, užtikrina poveikio priemonių taikymo rezultatyvumą.

29. Taikant poveikio priemones nepriimtini nepagrįsti mokytojo(ų) ir kitų darbuotojų fiziniai veiksmai, jie draudžiami: kai naudojami kaip bausmė; norint pademonstruoti savo viršenybę; siekiant sukelti vaikui skausmą; naudojama didesnė nei būtina fizinė jėga.

30. Kitais atvejais į mokinio padarytus mokyklos darbo tvarkos taisyklių, mokinio/ugdytinio elgesio taisyklių ir/ar mokymo sutarties nuostatų pažeidimus, reaguojama kitų teisės aktų nustatyta tvarka.

31. Apie mokiniui/ugdytiniui pritaikytą poveikio priemonę ir mokyklos darbuotojo veiksmus mokinio/ugdytinio atžvilgiu, fiksuojama raštu:

31.1. darbuotojo pranešimas apie įvykusį konfliktą, įvykį (mokyklos direktoriui);

31.2. mokinio/ugdytinio pasiaiškinimas (socialiniam pedagogui);

31.3. mokinį/ugdytinį išvedus iš pamokos mokytojas privalo pažymėti dienyne apie jo pašalinimą (pastaba ties mokinio pavarde).

32. Su poveikio priemonių netinkamai besielgiantiems mokiniams/ugdytiniams taikymo aprašu, jo sąlygomis ir tvarka, supažindinami mokyklos bendruomenės nariai ir reikalaujama laikytis vieningų susitarimų.

Poveikio priemonių ir švietimo pagalbos
taikymo netinkamai besielgiantiems
mokiniam/ugdytiniam tvarkos aprašo
1 priedas

**ŠIAULIŲ „SAULĖS“ PRADINĖS MOKYKLOS
MOKINIO/UGDYTINIO UGDYMO(SI) VIETOS PAKEITIMAS**

_____ (data)

Šiauliai

Mokinio/ugdytinio ugdymo(si) vietos pakeitimo data ir laikas: _____
Mokinio/ugdytinio, kuriam buvo pakeista ugdymo(si) vieta vardas, pavardė _____

Mokinio/ugdytinio, kuriam buvo pakeista ugdymo(si) vieta, klasė/grupė: _____
Ugdymo(si) vietos pakeitimo priežastis: _____

Laikina mokinio/ugdytinio ugdymo(si) vieta: _____
Ugdymo(si) vietos pakeitimo trukmė _____
Mokinį/ugdytinį prižiūrintis asmuo: _____

Pagalbos teikimo poreikis (pabraukti):

- Socialinio pedagogo
- Psichologo
- Specialiojo pedagogo
- Logopedo
- Kita (įrašyti).....

Pastabos: .....
.....
.....

Poveikio priemonę pritaikė: .....
(parašas) (vardas, pavardė)

Poveikio priemonių ir švietimo pagalbos
taikymo netinkamai besielgiantiems
mokiniam/ugdytiniams tvarkos aprašo
2 priedas

ŠIAULIŲ „SAULĖS“ PRADINĖ MOKYKLA
AKTAS DĖL MOKINIO/UGDYTINIO DAIKTŲ TIKRINIMO IR (AR) PAĖMIMO

_____ (data)

Šiauliai

Mokinio/ugdytinio daiktų tikrinimo ir (ar) paėmimo data ir laikas: _____

Mokinio/ugdytinio, kurio daiktai tikrinti ir (ar) paimti vardas, pavardė _____

Mokinio/ugdytinio, kurio daiktai tikrinti ir (ar) paimti klasė/grupė: _____

Daiktų tikrinimo ir (ar) paėmimo vieta: _____

Mokykloje draudžiamas turėti daiktas: rastas/ nerastas
(pabraukti)

Mokykloje draudžiamo turėti daikto pavadinimas: _____

Draudžiamą daiktą iš mokinio(-ės)/ugdytinio(-ės) paėmė: _____

_____ (pareigos, vardas, pavardė)

Apie poveikio priemonę, informuota (pabraukti):

- mokyklos direktorius
- mokyklos direktoriaus įgaliotas asmuo
- klasės vadovas
- mokinio tėvai
- vaiko teisių apsaugos skyrius
- policija
- kita (įrašyti).....

Poveikio priemonę pritaikė: .....
(parašas) (vardas, pavardė)

Mokyklos direktoriaus įgaliotas asmuo .....
(parašas) (vardas, pavardė)

Patikrinime dalyvavę mokyklos darbuotojai .....
(parašas) (vardas, pavardė)

.....
(parašas) (vardas, pavardė)

Susipažinau: Mokinys/ugdytinis.....
(parašas) (vardas, pavardė)

**ŠIAULIŲ „SAULĖS“ PRADINĖS MOKYKLOS
PROTOKOLAS DĖL PAGRĮSTŲ FIZINIŲ VEIKSMŲ**

.....
(data)

Pagrįsti fiziniai veiksmai buvo pritaikyti šiam(-iems) mokiniui (-iams)/ugdytiniui(-iams)(nurodyti vardą, pavardę, klasę/grupę): _____

Pagrįsti fiziniai veiksmai buvo taikomi siekiant:

- apsaugoti mokinį/ugdytinį nuo savęs ar kitų asmenų (su)žalojimo;
- užkirsti kelią ir (ar) nutraukti smurtinį mokinio/ugdytinio elgesį prieš kitus mokinius, mokyklos darbuotojus ar kitus aplinkinius asmenis;
- neleisti mokiniui/ugdytiniui palikti patalpos, jeigu jo pasišalinimas kelia grėsmę jo paties ar kitų asmenų saugumui;
- nutraukti mokinių/ugdytinių tarpusavio muštynes, jei mokinys(-iai) nereaguoja į žodinius mokyklos darbuotojo paliepiamus;
- nutraukti mokinio/ugdytinio veiksmus, kuriais niokojamas turtas, ir (ar) apsaugoti turtą nuo galimo sunaikinimo ar sugadinimo arba sustabdyti netvarką;
- atskirti mokinį/ugdytinį, griauinantį bendrą klasės/grupės tvarką ar mokyklos renginį, kai jis nepaiso pakartotinių reikalavimų ir raginimų laikytis elgesio taisyklių.

Situacijos apibūdinimas _____

Pagalbos teikimo poreikis:

- Socialinio pedagogo
- Psichologo
- Kita (įrašyti).....

Apie poveikio priemonę informuota:

- Mokyklos direktorius
- Mokyklos direktoriaus įgaliotas asmuo
- Mokinio tėvai
- Klasės auklėtojas
- Vaiko teisių apsaugos skyrius
- Policija
- Kita (įrašyti).....

Pastabos:.....

Poveikio priemonę pritaikė: _____

.....
(parašas) (vardas, pavardė)